

De koeien vreten de voorraad in het Weelink-voerhek binnen vijf dagen helemaal op

Edwin Keuper: 'Gewoon goed doen wat je moet doen, de koeien moeten het zelf doen'

Bsk hoger dan tankmelkcelgetal

Inkruisen met brown swiss, een goede kwaliteit ruwvoer voeren en veel aandacht voor het droogzetproces kenmerken de bedrijfsvoering van de familie Keuper. De winnaar van een Uiergezondheidsaward realiseert een laag celgetal en een hoge diergezondheid.

tekst **Diane Versteeg**

Op een steenworp afstand van de Duitse grens staat het bedrijf van Edwin (39) en Marieke (38) Keuper in Netterden. De stal valt op door de flinke hoeveelheid zonnepanelen – 311 in totaal – die de energievoorziening voor het erf regelen. 'Ik wil best duurzaam bezig zijn, maar het moet me wel iets opleveren', zegt Edwin Keuper over deze pane-

len. 'Ik noem mezelf eerder een saldboer dan een koeienboer. Ik ben van de cijfers, maar wel met aandacht voor de koeien, waarbij ik ook veel aandacht besteed aan de individuele paring.'

Edwin en Marieke namen de melkveehouderij ongeveer acht jaar geleden over van de ouders van Edwin. Vier jaar daarvoor werd de boerderij vanwege de nabij-

Extra foto's

Bekijk extra foto's van het bedrijf in de Veeteelt-app en op Veeteelt.nl.

heid van de zandwinning verplaatst naar de huidige locatie, waar Keuper inmiddels 94 hectare grond in gebruik heeft. Hiervan is 70 hectare eigendom, de overige 24 hectare wordt gepacht, onder andere van de ouders van Marieke.

Eenvoudig voersysteem

Keuper maakt gebruik van derogatie en voert mest aan. 'Als ik het zelf zou mogen bepalen, dan teel ik 20 hectare mais en 10 hectare tarwe. De rest wordt gras. Helaas past dit niet binnen de 80/20-regel om voor derogatie in aanmerking te komen. Maar als dit zou kunnen, dan krijg ik mijn eigen kringloop beter sluitend', zegt Keuper. Hij voert geplette en geloogde tarwe als krachtvoer, de hoogproductieve koeien krijgen hier een eiwit- en een productiebrok bij.

De veehouder hanteert een eenvoudig voersysteem. 'Ik gebruik een Weelink-voerhek waar ik in een verhouding van 60 procent gras en 40 procent mais het ruw-

voer met de kuilvoersnijder voorzet.' Het tekent de bedrijfsvoering van Keuper: simpel werken, want de koeien moeten het vooral zelf doen.

Rekenmachine het belangrijkste

Het landwerk besteedt Edwin Keuper volledig uit: van mest injecteren tot inkuielen, zodat hij zich volledig op de koeien kan richten. Hij is zeer betrokken bij het afwerken van de kuil: deze moet precies worden afgedekt met plastic en het liefst volledig onder het zand. Het resultaat is smakelijk ruwvoer dat de koeien graag vreten en binnen vijf dagen is de voorraad in het Weelink-hek helemaal op. Keuper maakt zich daarom geen zorgen over het ontstaan van broei op de voergang. 'Mocht er al een stukje tussen zitten dat is aangetast, dan vreten de koeien eromheen.'

Dat eenvoudig maar secuur werken hem geen windeieren legt, blijkt uit zijn cijfers. 'Je moet goed doen wat je moet doen: goed voor de dieren zorgen, goed voeren. De rekenmachine is de belangrijkste machine op mijn bedrijf. Koeien melken is een leuke hobby, maar het moet wel geld opleveren.'

De keuze om de diepstrooiselboxen in te strooien met biobedding was ook economisch gedreven, laat de melkveehouder weten. 'Ik besteedde per jaar bijna 13.000 euro aan zaagsel. De mestscheider kostte me 40.000 euro en levert me continu strooisel: een snelle rekensom leert dat deze investering zichzelf binnen vier jaar terugverdient.'

De voerkosten liggen op 6,75 euro per 100 liter melk. Keuper realiseert een voersaldo – het ontvangen melkgeld minus de voerkosten – van ruim 2800 euro, ruim 600 euro meer dan zijn referentiegroep.

Een kwestie van goed voeren, maar ook continu fokken op een hoog eiwitpercentage levert geld op.

Daar komen nog lage diergezondheidskosten (à 0,53 euro per 100 liter) en een afkalfleeftijd van bijna 25 maanden bij. 'Die afkalfleeftijd moet nog iets omlaag. Daarvoor dragen de pinken inmiddels een Ovalert-systeem. Op basis van de gemeten ontwikkeling insemineer ik ze nu', vertelt Keuper.

Stimuleren eiwitproductie

Het jongvee krijgt in de eerste zes maanden een rantsoen van onbeperkt brok en onbeperkt hooi. 'Dit mag misschien in de opfok iets meer kosten, de dieren zijn ook eerder op inseminatiegewicht en zo komen ze eerder aan de melk. Wat ze in opfok dan hebben opgevreten, leveren ze me in de eerste melk al direct weer op.'

Edwin Keuper wil vooral in de eerste twee maanden van de lactatie een hoog eiwit halen. 'Of je veertig liter melkt met 3,30 of met 3,40 procent eiwit maakt nogal een verschil. Later in de lactatie komen ze allemaal wel op een hoog eiwitpercentage, maar vooral in het begin zorgt een hoger eiwitpercentage voor een hoger rendement van de gehele lactatie.'

Een consequente aanpak van de droogstand draagt bij aan gezonde, vlot producerende koeien. 'Te weinig aandacht voor het droogzetproces betekent minder vlot opstartende koeien, het eiwit vliegt onderuit en ze zijn eerder vatbaar voor melkziekte.' Keuper zet zijn koeien droog op een productie van maximaal tien liter per dag. Om de productie omlaag te brengen krijgen de dieren drie dagen vóór de droogstand alleen nog maar hooi.

Voor alle dieren gebruikt Keuper een teatsealer, indien nodig gaat daar nog antibio-

Marieke en Edwin Keuper-van Hal

De familie Keuper won een Uiergezondheidsaward en trok vooral de aandacht door het lage tankmelkcelgetal. Ze fokken al jaren op een hoog eiwitpercentage.

Aantal koeien:	135
Melkproductie:	1.350.000 liter
Hoeveelheid land:	94 ha (waarvan 24 ha pacht)

tica bij. Dit geldt voor koeien met meer dan 100.000 cellen per milliliter en koeien met mastitis. 'Maar dat ligt al jaren op een minimum, slechts drie procent van de koeien krijgt klinische mastitis. Als ik twee van de tien koeien die ik droogzet, behandel met antibiotica, dan is dat veel', zegt Keuper. Dat blijkt ook uit zijn dierdagdosering, die al geruime tijd ligt op 0,9 eenheden per dierjaar.

Infecties voorkomen

Deze prestaties bleven niet onopgemerkt. Zowel de dierenarts als de voerleverancier meldde Keuper aan voor de Uiergezondheidsaward en op 10 november mocht hij de prijs in ontvangst nemen. De jury benoemde vooral het feit dat hij een tankcelgetal realiseerde dat lager lag dan de bsk: 38 om 48 om precies te zijn. Inmiddels ligt het tankmelkcelgetal al ruim twee jaar onder de 100.000 cellen per milliliter. 'Pas als er hier stagiairs rondlopen, merk

Het zwart- en roodbont holstein en brown swiss zijn duidelijk zichtbaar in dit jongveekoppel dat onbeperkt krachtvoer en hooi ter beschikking heeft

Geplette tarwe is onderdeel van de krachtvoergift

*Boven: de koeien liggen in diepstrooiselboxen met biobedding
Midden: de kuilplaten zijn zo gebouwd dat de kraan er goed bij kan voor het afdekken met zand
Onder: in de laatste dagen van de lactatie krijgen de koeien een hooirantsoen*

ik dat ik misschien toch iets secuurder werk dan anderen', zegt Keuper. 'Maar verder doe ik niks bijzonders: ik dip niet in de droogstand, ik maak de boxen niet uitgebreid schoon. Daarnaast besteed ik ook nog eens een aantal melkbeurten uit – iets wat veel melkveehouders ook een brug te ver vinden.'

Drie keer per week en één ochtend in het weekend is er een melker aanwezig. Koei-

en met een mastitisinfectie of een verhoogd celgetal staan vermeld op het takenbord in het melklokaal, krijgen een bandje om de poot en een blokkade in de computer. Vóór het aansluiten van het melkstel laat de melkinstallatie de melker eerst kiezen of de koe gemolken mag worden en de melk mee mag. 'Het is een extra reminder om de melk uit de tank te houden. Maar omdat de koeherkenning niet altijd perfect werkt, zijn de bandjes een extra controle.' Schoonmaken van de uier gebeurt met droog papier en nabehandeling van de uier gaat met een spray. Volgens Keuper werkt dit eenvoudiger dan een dip.

Samen met een van zijn melkers sleutelde Keuper aan de instellingen van de melkinstallatie voor een optimale melkkwaliteit. Deze melker werkt bij de leverancier. 'We hebben gekozen voor een nieuwe driehoekige tepelvoering. De afname van het melkstel gebeurt nu bij een melksnelheid van 0,3 liter per minuut, eerder lag dit op 0,2 liter per minuut. Zo wordt de uier minder zwaar belast.'

Steeds optimaliseren

Dergelijke optimalisering is tekenend voor de bedrijfsvoering van Keuper. Hij ziet steeds mogelijkheden om ook in kleine details te optimaliseren en de gezondheid van de koeien te verbeteren. Zo ging hij van één naar twee ventilatoren in de ligboxenstal, kwam er rubber in de wachtruimte om de klauwen te ontzien en werd de voergang gecoat.

'Als een individuele koe een hoge productie haalt, dan zit er nog rek in de

gehele veestapel', zegt Keuper. Als voorbeeld haalt hij een vijfdekalfs Evendochter aan, die bijna 14.000 liter produceert met een eiwitpercentage van 3,62 en een Fidelitydochter die in haar eerste lijst ruim 10.500 liter melk met 3,79 procent eiwit gaf.

De soepele productie uit zich ook in een bedrijfsgemiddelde van ruim 10.500 liter per jaar met 4,39 procent vet en 3,75 procent eiwit. Hiervoor fokt Keuper al jarenlang op eiwitpercentage. Voor gezondheid let hij op de vererving van uiers en benen, daarnaast mogen dieren best wat kleiner beginnen. 'Het is vooral belangrijk dat ze op latere leeftijd goed uitgroeien en de productie goed aankunnen.'

Heterosiseffect

Al sinds de jaren tachtig wordt – met een korte tussenperiode – het van oudsher mrij- en red-holsteinkoppel gekruist met brown swiss. 'Vooral vanwege de natuurlijke aanleg voor een hoog eiwitpercentage. Maar ook vanwege de robuustheid: harde benen waar ze goed recht op staan, en ze groeien naarmate ze ouder worden gebalanceerder uit dan holsteins', vindt Keuper.

Stieren die hij veel gebruikt, zijn: Vigor, Huxoy, Encore en van oudsher Even. Na brown swiss volgt vaak een holsteinstier. Op dit moment maakt Keuper gebruik van: Fantasy, Jeroen, Stellando en Big Winner. 'Waarom zou je niet inkruisen? Er treedt altijd een heterosiseffect op dat in vrijwel alle gevallen de gezondheid – en daarmee de duurzaamheid – van de veestapel ten goede komt.' |